

ČESKÁ ASOCIACE SESTER

Prezidium

telefon: +420 222 523 818

e-mail: kancelar@cnaa.cz

V Praze, 8/11/2014

Připomínky ČAS k Vyhlášce MZ ČR č. 99/2012 Sb.

Hlavní sestra ČR, Mgr. Alena Šmídová, požádala dne 19. 9. 2014 Českou asociaci sester (ČAS) o revizi Vyhlášky MZ ČR č. 99/2012 Sb. o minimálním personálním zabezpečení zdravotních služeb. Připomínky ČAS ke znění vyhlášky jsou v příloze.

Důvody úpravy vyhlášky:

Důvodem k novelizaci této vyhlášky jsou nedostatečné počty ošetrovatelského personálu na odděleních, neumožňující zajištění kvalitní a bezpečné péče. O tomto extrémně znepokojivém problému nás počátkem roku 2013 informovalo několik našich členů, s tím, že minimální počty personálu uvedené ve vyhlášce jsou považovány managementy zdravotnických zařízení za počty optimální. V polovině roku 2013 ČAS ve snaze získat jasnější představu o situaci v českých zařízeních připravila dotazník o pracovních podmínkách zdravotníků. Tento dotazník byl vyplněn metodou samovýběru zhruba 6000 respondenty a v tomto vzorku respondenti potvrdili nedostatečné počty personálu u poskytovatelů zdravotních služeb i v zařízeních sociální péče. Jedno z navržených řešení byla právě úprava Vyhlášky MZ ČR č. 99/2012 Sb. Podobné problémy s nedostatkem personálu identifikovalo i šetření Odborových svazů ve zdravotnictví na jaře 2014.

Metodika sběru připomínek:

Koncem září 2014 jsme oslovili 15 našich členů na pozicích hlavních, vrchních a staničních sester a ostatních zdravotníků z různých typů zařízení a regionů ČR, zda by měli zájem připomínkovat zmíněnou vyhlášku. Dva členové se neozvali. Zdravotní laboranti a farmaceutičtí asistenti považují své počty ve vyhlášce za dostatečné. Dalších 11 našich členů mělo zájem o připomínkování a byly jim tedy zaslány stručné pokyny a dokument obsahující Vyhlášku MZ ČR č. 99/2012 Sb. (ASPI Stav k 3:9:2014) s žádostí o připomínky do 15. 10. 2014. Dále byl dokument vyvěšen na webu ČAS a některé kolegyně si dokument rozeslaly mezi sebou. Nakonec jsme získali připomínky od 16 subjektů různých zřizovatelů a z různých částí ČR, jejich seznam je níže v textu. Zde je také uvedeno více než 60 zdravotníků z praxe s expertními znalostmi a zkušenostmi v ošetrovatelství, kteří se podíleli na připomínkování vyhlášky za každý subjekt. Připomínky každého subjektu jsou v textu vyhlášky zvýrazněny každý odlišnou barvou. Shrnuté zdůvodnění požadované změny je uvedeno v komentáři.

Shrnutí zásadních výsledků:

V zaslaných připomínkách lze sledovat jednoznačný trend požadavku **navýšení minimálního počtu** všeobecné sestry bez odborného dohledu, všeobecné sestry (VS) a zdravotnického asistenta (ZA) na odděleních standardní lůžkové péče v chirurgických a interních oborech (z původních 8,5 úvazků na chirurgii a 8 úvazků na interně) **na 10-11 úvazků** těchto pracovníků **na chirurgii a 10 na interně**, s nepodkročitelnou hranicí **60% všeobecných sester** bez odborného dohledu. Dále je více připomínkujícími navrhováno navýšení počtu ošetrovatelů a sanitářů. **Minimálně pět respondentů identifikovalo problémy s využitím ZA** v ambulancích, stacionářích, intenzivní péči, a jinde, kde je nutná edukace pacientů a další výkony, k nimž nemá kompetence. **Více respondentů explicitně požaduje rozdělení VS a ZA do dvou samostatných bodů vyhlášky.** Tento přístup podporují i

ČESKÁ ASOCIACE SESTER

Prezidium

telefon: +420 222 523 818

e-mail: kancelar@cnaa.cz

dokumenty Transformační komise pro ošetrovatelství MZ ČR i dokument Evropské federace sesterních asociací (EFN) (viz příloha): „Čtyři kategorie pracovníků v ošetrovatelství“, který je momentálně konzultován na úrovni Evropské komise, kde by měl kromě odlišení zdravotnických pracovníků s různými kompetencemi, přispět také k přesnějšímu sledování počtů těchto pracovníků. Zásadním argumentem pro přesné odlišení těchto dvou kategorií zdravotnických pracovníků je zejména naprosto odlišné odborné vzdělávání VS a ZA s výrazně odlišnou dotací hodin odborných předmětů, kdy ZA nemůže během svého studia získat kompetence VS. Vzdělávací program pro všeobecné sestry je přesně definován směrnicí EU 55/2013/EU s povinným počtem hodin teorie a praxe i jasně vymezenými předměty.

Očekávaný přínos úprav:

Cílem úprav Vyhlášky MZ ČR č. 99/2012 Sb. je umožnit **poskytování kvalitní a bezpečné péče ve všech zařízeních v ČR dle platných zákonných a podzákonných norem i rezortně bezpečnostních cílů**, s vědomím toho, že kvalitní a bezpečná péče se nedá poskytovat s nedostatečnými počty zdravotníků. Tento zřejmý fakt je v současnosti potvrzen výzkumy <http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736%2813%2962631-8/abstract>) a splňuje tedy požadavky praxe založené na důkazech (EBP). Zvýšení kvality péče ovlivní spokojenost pacientů a možné náklady na řešení komplikací. Zároveň je třeba zajistit, aby nutné navýšení počtu personálu na odděleních **nesnižilo žádnou z položek aktuálních platů a mezd!** Mzdy a platy ošetrovatelského personálu jsou podle informací z dotazníkového šetření ČASu často nízké, v některých případech hluboko pod průměrnou mzdou v ČR a jakékoliv další snížení je proto nepřijatelné. Tento materiál byl předán Hlavní sestře ČR, pojišťovně, subjektům hodnotícím kvalitu péče, a dalším, aby se tito klíčoví hráči mohli seznámit s názorem expertů na ošetrovatelskou péči na MINIMÁLNÍ počty personálu nutné k zajištění bezpečné a kvalitní péče a následně na ně reagovat vhodnými opatřeními. V kompetenci ošetrovatelského managementu každého zařízení pak i nadále zůstává prosazení navýšení minimálních počtů zdravotníků tak, aby mohla být poskytována bezpečná a kvalitní péče na každém konkrétním oddělení.

Abecední seznam připomínkových expertů v ošetrovatelské péči:

ČAS, Region Královehradecký

Mgr. Ivana Šlaisová, vrchní sestra Psychiatrické kliniky FN Hradec Králové

Mgr. D. Vaňková, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči

Mgr. I. Dvořáčková, Ph.D.

ČAS, Region Plzeňský

Mgr. Nina Müllerová, managerka kvality FN Plzeň

Mgr. Simona Šípková, vrchní sestra Kliniky onkologie a radioterapie

Bc. Hana Benediktová, Hlavní sestra Psychiatrické nemocnice Dobřany.

FN Motol

Mgr. Jana Nováková, MBA, náměstkyně pro nelékařská zdravotnická povolání

FNUSA Brno

Mgr. Jana Zvěřinová, náměstkyně pro nelékařská zdravotnická povolání

ČESKÁ ASOCIACE SESTER

Prezidium

telefon: +420 222 523 818

e-mail: kancelar@cna.cz

IKEM Praha

PhDr. Martina Šochmanová, MBA, náměstkyně pro nelékařská zdravotnická povolání
Mgr. Jiří Čáp, vrchní sestra KARIP

LDN Letovice

Bc. Emilie Portlová, vrchní sestra LDN Letovice.

Městská nemocnice Litoměřice

Mgr. Lenka Kalábová, PhD., náměstkyně pro nelékařská zdravotnická povolání

Městská nemocnice Milosrdných bratří v Brně

management

Nemocnice Blansko

Mgr. Jana Klesková, náměstkyně pro nelékařskou péči

Nemocnice Havlíčkův Brod

Mgr. Petra Chymová, vrchní sestra interního oddělení
Bc. Litka Lišková, vrchní sestra neurologického oddělení
Mgr. Jana Dvořáková, vrchní sestra oddělení dlouhodobě nemocných
Stanislava Králíčková, vrchní sestra ARO
Doc. PhDr. Lada Cetlová, PhD., manažer kvality

Nemocnice s poliklinikou Havířov, p.o. a Slezská nemocnice v Opavě, p.o

Mgr. Renata Tydlačková, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči
Mgr. Lenka Hanková, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči
Tým vedoucích NLZP z obou nemocnic

Psychiatrická sekce ČAS

Mgr. Tomáš Petr PhD., vrchní sestra Psychiatrického oddělení ÚVN Praha
Hlavní a vrchní sestry Psychiatrických nemocnic a léčeben v ČR:
Ivana Šlaisová, FN Hradec Králové
Iveta Sikorová, CNS Třinec
Zuzana Fišarová, VFN Praha
Helena Kovandová, FN Píseň
Libuše Sobotková, DPN Louny
Ludmila Pavlíková, Miroslava Langmannová, PL Šternberk
Mária Vacová, FN Motol Praha
Vlasta Dočekalová, DPN Louny
Blanka Novotná, PN Bohnice Praha

Thomayerova nemocnice Praha

Bc. Tamara Starnovská – Vrchní nutriční terapeutka

ÚVN Praha

Mgr. Lenka Gutová, MBA, náměstkyně ředitele pro nelékařský zdravotnický personál
Mgr. Ludmila Kocourková, vrchní sestra KARIM
Mgr. Ondřej Krahula, vrchní laborant RDG

ČESKÁ ASOCIACE SESTER

Prezidium

telefon: +420 222 523 818

e-mail: kancelar@cnaa.cz

Mgr. Václava Otcová, vrchní sestra Interní kliniky
Mgr. Lucie Kubátová, vrchní sestra Chirurgické kliniky
Ing. Tatjana Markovina, vrchní laborant Úseku centrálních laboratoří
Mgr. Karla Libertová, vrchní sestra Dermatovenerologie
Mgr. Ivana Koudelková, vrchní sestra Infekčního odd.
Mgr. Tomáš Petr, vrchní sestra Psychiatrického odd.
Bc. Petra Krabcová, vedoucí oddělení pro styk se zdravotními pojišťovnami

VFN Praha

Mgr. Dita Svobodová, Ph.D., MHA, náměstkyně pro nelékařská zdravotnická povolání; VFN v Praze
Mgr. Camprová Petra, vrchní sestra I. chirurgické kliniky VFN v Praze
Dlabalova Irena, vrchní sestra Geriatrické kliniky VFN v Praze
Dlouhá Zdeňka, vrchní sestra Onkologické kliniky VFN v Praze
Mgr. Duškova Miluše, vrchní sestra IV. Interní kliniky VFN v Praze
Mgr. Faktorová Dobromila, vrchní sestra Stomatologické kliniky VFN v Praze
Mgr. Fišarová Zuzana, vrchní sestra Psychiatrické kliniky v Praze
Mgr. Gregorovičova Milada, vrchní sestra Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny VFN v Praze
Mgr. Gregorová Petra, vrchní sestra Dermatovenerologické kliniky VFN v Praze
Bc. Herinková Jaroslava, vrchní sestra Neurologické kliniky VFN v Praze
Mgr. Hrabánková Navrátilová Darja, vrchní sestra I. interní kliniky VFN v Praze
Mgr. Hrušková Jana, vrchní sestra II. interní kliniky VFN v Praze
Koláčková Markéta, Bc. Jana Průchová, zástupce vrchní sestry II. chirurgické kliniky VFN v Praze
Bc. Lipová Kateřina, zástupce vrchní sestry I. TRN kliniky VFN v Praze
Bc. Klingohrová Ilona, vrchní sestra Nefrologické kliniky VFN v Praze
Bc. Kolářová Michaela, vrchní sestra Oddělení neonatologie Gynekologicko-porodnické kliniky VFN v Praze
Olga Křpatová, vrchní sestra Urologické kliniky VFN v Praze
Mgr. Krutská Světla, vrchní sestra III. interní kliniky VFN v Praze
Bc. Pyskatá Jana, vrchní sestra Kliniky dětského a dorostového lékařství VFN v Praze
Rittsteinová Hana, vrchní sestra Gynekologicko-porodnické kliniky VFN v Praze
Bc. Vagenknechtová Petra, vrchní sestra Interního oddělení Strahov

ČAS

Bc. Jiřina Weisová, porodní asistentka, členka ČAS
Anna Hubertová, zdravotně sociální pracovník, předsedkyně zdravotně sociální sekce ČAS

Za Prezidium ČAS připravila a shrnula Mgr. Veronika Di Cara, říjen 2014